

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/armia-czerwona-na-ziemi/97956,Michal-Kalisz-Oboz-NKWD-w-Trzebusce.html>
19.05.2024, 01:07

Michał Kalisz: Obóz NKWD w Trzebusce

23 lipca 1944 r. wojska sowieckie I Frontu Ukraińskiego dotierają do rzeki San. Dowództwo AK wydaje rozkaz rozpoczęcia akcji „Burza”. Pomimo pomocy, jakiej udzieliła Armia Krajowa, to ona staje się dla Sowietów najważniejszym wrogiem. Zaczynają się pierwsze aresztowania żołnierzy AK na terenie Rzeszowszczyzny, którzy jako przeciwnicy nowej władzy trafiają do obozów. Jeden z nich był zlokalizowany we wsi Trzebuska nieopodal Sokołowa Małopolskiego.

Zbiorowa ogiła odnaleziona podczas ekshumacji w Turzy, 1990r. (AIPN Rzeszów)

Jak wskazują relacje świadków, obóz funkcjonował od 15 sierpnia do połowy listopada 1944 r. Na pastwisku gminnym w Trzebusce NKWD (Ludowy Komisariat Spraw Wewnętrznych) zorganizowało obóz karny, który nadzorowali funkcjonariusze tej formacji ze specjalnej jednostki, stacjonującej przy sztabie dowódcy I frontu Ukraińskiego, Iwana Koniewa. W Trzebusce przetrzymywana była ludność cywilna, Polacy z Kresów Wschodnich i okolic, jak również Ukraińcy, Białorusini, Rosjanie, Litwini, Węgrzy i inni. Kolejną grupę osadzonych stanowili żołnierze Armii Czerwonej oraz Armii Krajowej. Wśród osadzonych Polaków

przeważali żołnierze, którzy zdążali na odsiecz Warszawy i w drodze zostali schwytani i rozbrojeni. Sąd znajdujący się w obozie orzekał bądź przymusowe skierowania do Armii Berlinga, wywózki w głąb ZSRR lub karę śmierci. Straceń dokonywano w lasach Turzy oddalonej zaledwie 3 km od Trzebuski.

PLIKI DO POBRANIA

[Michał Kalisz: Obóz NKWD w Trzebusce \(pdf, 611.85 KB\) 10.02.2021 09:39](#)